

ABDIJ SINT BENEDICTUSBERG VAALS

Augustus 2023

Dierbare Oblaten en Vrienden,

De jaarlijkse Vriendendag op zaterdag 2 september aanstaande zal er aandacht aan besteden: de gemeenschap van de Sint-Benedictusberg heeft in 2023 een eeuwfeest te vieren. Op 1 augustus 1923 trokken de Benedictijnen weg uit de gebouwen van de Sint-Benedictus en Clemensabdij in Merkelbeek, waar zij sinds 1893 gewoond hadden. Op die dag betrokken zij het in aanbouw zijnde klooster op de heuvel, die sindsdien de Sint-Benedictusberg heet. Het was nog niet de ideale, grandioze behuizing die abt Romuald Wolters zich had voorgesteld. De abdijkerk bestond enkel op papier. Het gebrek aan financiële middelen had een rem gezet op de verwezenlijking van de plannen, maar ook op de kwaliteit van hetgeen er wél gebouwd had kunnen worden. En dat gebrek zou alleen maar nijpender worden, met alle gevolgen van dien.

Onder welke omstandigheden dan ook, 100 jaar geleden nam Sint Benedictus bezit van deze plaats en begon hier Gods lof te klinken. Met uitzondering van de zeven jaar tussen november 1944 en november 1951, toen de abdijgebouwen onderdak boden aan door de oorlog of anderszins berooide families, hebben monniken op deze “berg” (150 meter!) in stilte, gebed en arbeidzaamheid samen geleefd. Hoeveel vriendendiensten, van allerlei aard, hebben niet bijgedragen tot die continuïteit! Daar zullen we tijdens onze Vriendendag op terug komen.

Het monnikenleven rust volgens Sint Benedictus op de drievoet van gemeenschap, Regel en abt. Geen van de drie kan daaruit losgemaakt worden. De broeders worden bijeengehouden door de leefregel die zij samen als hun richtsnoer aanvaarden. De Regel wordt voor het geheel van de gemeenschap en voor ieder afzonderlijk in elke concrete omstandigheid van tijd en plaats leefbaar gemaakt door het levende gezag van de abt. De leefregel is er niet voor zichzelf, maar als handleiding en leidraad voor de gemeenschap om als gemeenschap en tegelijk met inzet van ieders persoonlijke krachten de weg te gaan naar de volledige uitbloei van de broederliefde. De abt heeft als voornaamste taak om de gemeenschap te helpen voortdurend het einddoel van deze door de Regel uitgetekende weg voor ogen te houden en de voorwaarden te scheppen waarin elke broeder deze weg met vreugde en overgave kan gaan.

Het monnikenleven is een vlechtwerk van verschillende betrekkingen. Er zijn betrekkingen tussen de gemeenschap en de abt, tussen de Regel en de abt, tussen de Regel en de gemeenschap. Dat is de sociologische kant van het monastieke tapijt. Een gelovige beschouwing ziet echter meer dan dat. Elk van de genoemde betrekkingen heeft zijn bron in de persoonlijke betrekking van iedere broeder, de abt inclusief, met Degene die Sint Benedictus in de Proloog op zijn Regel “de vader” noemt. Hij schrijft: *Luister, mijn zoon, naar de richtlijnen van uw meester, en neig het oor van uw hart: aanvaard gewillig de vermaningen van uw liefdevolle vader en breng ze metterdaad ten uitvoer.* Uit de samenhang met andere plaatsen in de Regel blijkt dat voor Sint Benedictus Christus zelf die “vader” is. De (aankomende) monnik wordt zich bewust in een heel persoonlijke betrekking te staan met Christus. Christus is het begin (proloog v.1) en het eind van zijn leven (Regel hoofdstuk 72:11-12). De monnik komt voor Christus te staan zoals Christus voor Zijn Vader in de hemel stond. Zoals Christus leeft door de Vader, zo zal ieder die Christus volgt op Zijn weg, leven door Hem (vgl. Joh 6:57). Zoals het voor Christus levensnoodzakelijk was om Zijn leven vanuit de Vader te ontvangen en het Hem opgedragen werk te vervullen (vgl. Joh 4:34), zo wordt een luisterende mens pas tot monnik door zijn oor voor de stem van Christus te openen en metterdaad de weg van de bekering op te gaan.

Daarmee wordt iets belangrijks zichtbaar. Het leven van een monnikengemeenschap is niet alleen een gewoon natuurlijk proces is, met zijn onvermijdelijke periodes van opgang en neergang, mede bepaald door de wereld om haar heen (onze “Duitse” maar evengoed ook onze “Nederlandse” voorgeschiedenis sinds 1951 zijn daarvan goede illustraties). Het leven van een monnikengemeenschap is ten laatste de verzameling en de vrucht van de geschiedenis van afzonderlijke personen, de geschiedenis van hun geloofsweg, van hun leven met Christus. Dat zijn niet altijd glorieuze verhalen, voor niemand van ons. Het is de menselijke broosheid die maakt dat het leven van een monnikengemeenschap altijd risicovol en precair zal zijn, onvoorspelbaar en vooral: helemaal aangewezen op Gods liefdevolle, steunende, genezende en voltooiende barmhartigheid. Dan kun je alleen maar met verwondering en dankbaarheid kijken naar het goede dat tot stand komt.

Uit het leven van de gemeenschap

Kort na Pasen werd in de abdij van Saint-Pierre te Solesmes het vierjaarlijkse Generaal Kapittel van onze Congregatie gehouden. Dan komen de oversten van onze 19 monniken-kloosters samen om belangrijke onderwerpen in het leven van hun gemeenschappen te bespreken. Het gezelschap was uitgebreid met enkele genodigden, waaronder met name de abt-primaat van de Benedictijner orde, Dom Gregory Polan, en drie abdisen van de monialen-kloosters. Het leidende thema van het Kapittel was *heiligheid en synodaliteit, sainteté et synodalité*. De woorden geven de twee wezenlijke krachtlijnen van ons leven aan: de gerichtheid op God enerzijds, en de gerichtheid op de gemeenschap anderzijds. Het was goed gedurende bijna twee weken samen te zijn, elkaar beter te leren kennen en elkaars vreugden en zorgen te delen. De vaak moeilijke omstandigheden waarin de hele wereld verkeert, hebben natuurlijk hun weerslag op het leven in onze kloosters. Het uitblijven van roepingen in onze westerse landen is daarvan een heel concreet symptoom.

In de maand juni was er een soortgelijke ontmoeting van de Nederlands-Vlaamse oversten, mannelijk en vrouwelijk, van de Benedictijnen en de Cisterciënzers (Trappisten) in Westmalle (België). Deze zogenaamde *Westmalle-bijeenkomsten* bestaan al vanaf eind van de jaren '60 van de vorige eeuw. Toen, in de jaren na het Tweede Vaticaans Concilie, kwamen de Neder-

lands-Vlaamse oversten voor het eerst bij elkaar voor gezamenlijk overleg. Er werd gaandeweg begonnen aan de oprichting van diverse samenwerkingsverbanden, zoals bijvoorbeeld ten dienste van de Nederlandstalige liturgie en de vorming van de jongeren. Veel veranderingen hebben zich intussen voorgedaan in inhoud en structuur van onze samenwerking, maar de jaarlijkse Westmalle-bijeenkomsten zijn voor de deelnemers steeds meer waardevolle momenten van uitwisseling, bezinning, bemoediging geworden.

Op maandag 5 juni, feest van de heilige Bonifatius, is onze gemeenschap verblijd met een plechtige profesie. Op de 30ste verjaardag van zijn priesterwijding, door Mgr. H. Bomers in de Sint-Bavo in Haarlem, heeft onze medebroeder p. Matthieu Wagemaker zich voorgoed aan onze gemeenschap verbonden. Het bestuur van de Vrienden liet zich daarbij vertegenwoordigen door dhr. Paul Vaessen. Het was een zonovergoten feestdag, een volle kerk en talrijke gasten, waarvan er velen een lange reis uit het Noorden hadden gemaakt.

In deze Vriendenbrief kunnen wij ook weer een foto plaatsen van onze gemeenschap zoals die er nu uitziet. Wij zijn in aantal nauwelijks veranderd. Voor de ouderen onder ons laat de leeftijd zich duidelijker voelen; zij moeten een stapje terug gaan doen. Maar het leven van de gemeenschap gaat door. Heel organisch zijn de taken en werkzaamheden aan het verschuiven naar de volgende generatie. De wezenlijke momenten van

het leven, zoals de liturgie en de gastvrijheid, blijven intact en onverminderd, maar ook de onmisbare dagelijkse zorgen voor het lichamelijk en geestelijk welzijn van ieder van ons. Wij verlangen ernaar klaar te staan voor de toekomst. Wij hopen dat de dag niet ver meer zal zijn, dat er jongere broeders aan onze deur komen aankloppen, een nieuwe generatie, om onze zending (en onze vreugde!) voort te zetten. Ik durf te hopen dat onze Vrienden dat verlangen met ons delen en dat zij zoals wijzelf de hemel blijven bestormen met deze intentie!

+fr. Adr. Lenglet
Abdij Sint Benedictusberg, Vaals

Abdij Sint Benedictusberg • Mamelis 39 • 6295 NA Lemiers
Rabobank: BIC RABONL2U • IBAN NL85 RABO 0155 6011 72
www.benedictusberg.nl • abdij@benedictusberg.nl

Ontvangt u deze brief nog per post, terwijl u een e-mail adres heeft? Geef dan uw e-mail adres op via adressenadmin@benedictusberg.nl om de brief digitaal te ontvangen. Zo helpt u mee papier, tijd en kosten te besparen. Alvast hartelijk dank!